

800 JAAR REGEL

Op het Pinksterkapittel van 1223 keurden de minderbroeders – Franciscus was al geen generaal minister meer – een nieuwe versie goed van hun Leefregel. De eerdere Regel, van 1221, was mondeling door de paus goedgekeurd, terwijl deze nieuwe versie schriftelijk werd goedgekeurd door de paus in november 1223.

Eenzijds was de nieuwe versie uitgebreider, anderzijds zijn enkele voor Franciscus belangrijke zaken verdwenen, met name het onderdanig zijn aan alle schepselen. Met de groei van het aantal minderbroeders en hun uitzwermen over Europa was er meer behoefte aan goed geregelde structuren.

Zowel de Regel van 1221 als die van 1223 zijn geschreven voor minderbroeders, niet voor leden van de broederschappen die tegenwoordig in de Orde van Franciscane Seculieren verzameld zijn. De OFS kreeg, na de Brief aan de gelovigen uit 1221-1223 en Memoriale Propositi uit hetzelfde jaar, pas in 1289 met *Supra Montem* haar eerste ‘eigen’ regel.

Toch staan we ook in de OFS in 2023 stil bij de 800ste verjaardag van de Regel van

de Minderbroeders uit 1223. Waarom doen we dat? Ik denk dat hiervoor drie goede redenen zijn.

FRANCISCAANSE INSPIRATIE

Hoewel in de Regel uit 1223 niet meer al Franciscus’ idealen zijn terug te vinden, is zij wel een goede bron om de ideeën van Franciscus en de broeders van de eerste decennia op het spoor te komen. Daarmee kunnen zij ook ons aan het denken zetten en bemoedigen. Dit is des te meer het geval als deze Regel wordt gelezen in samenhang met Franciscus’ testament, de Brief aan de gelovigen en de Regel uit 1221.

TIJDGEBONDENHEID

Het feit dat de Regel uit 1223 meer is toegepast op de gewijzigde situatie ten opzichte van 1221, is een indicatie dat we bij het aannemen van een Leefregel altijd erover moeten nadenken of die Regel (nog) past bij ons leven in het hier en nu. Dat betekent niet dat we een Regel moeten aanpassen als er iets in staat dat ons niet zint, wel dat we goed moeten kijken waar ze ons als franciscane seculieren vooruit helpt, waar zij schuurt (ook dat kan heel leerzaam zijn!) en waar zij ons tegenhoudt om volop te leven.

*Franciscus ontvangt De Regel uit handen van de paus
fresco La Verna*

Toen de OFS in 1978 haar nieuwe regel kreeg, was deze veel beperkter qua organisatorische bepalingen dan de eerdere versies. De focus lag op de spiritualiteit, de kern van het franciscaanse leven zoals dat in het dagelijkse leven op franciscaanse wijze geleefd kan worden. Daardoor is deze regel wereldwijd toepasbaar, in allerlei culturen en tradities, zonder afbreuk te doen aan de franciscaanse kern.

IJKPUNT

Daar waar mensen samen willen optrekken in een gedeelde bezieling is het belangrijk die bezieling uit te schrijven en er met elkaar over te praten. Dat helpt om de gemeenschappelijke drijfveren en idealen zuiver te houden en de eendracht te bevorderen. En zou blijken dat iemand gaandeweg 'afdrijft' van de groepsidealens, dan kan de Regel een uitgangspunt zijn om met elkaar in gesprek te zijn en eventueel tot de conclusie te komen dat het beter is om afscheid te nemen.

Maar ook op individueel niveau is een Regel een ijkpunt. Het is een spiegel die mij teruggeeft hoe ik er nu voorsta. In hoeverre leef ik zoals ik zou willen? En wat zou er anders, beter kunnen? Perfect wordt het nooit, maar mij regelmatig bezinnen op waar ik ooit voor heb gekozen kan mij helpen te checken of ik nog op de goede weg ben.

HET EVANGELIE ALS UITGANGSPUNT

De Leefregel staat niet op zichzelf. Dat was niet zo voor de minderbroeders in 1223, en is niet zo voor de franciscaanse seculieren in 2023. De Leefregels zijn 'slechts' een franciscaanse inkleuring van hoe wij willen leven als christenen – zoals de Leefregel van de OFS zo treffend samenvat: gaande van het Evangelie naar het leven en van het leven naar het Evangelie.

Vrede en alle goeds!

Mariette Fleur ofs